

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-2-170 (Devralma)
Karar Sayısı : 12-68/1679-615
Karar Tarihi : 27.12.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR, Kenan TÜRK

B. RAPORTÖR : Burak SAĞLAM

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

: - Compagnie Generale de Geophysique Veritas
Temsilcileri: Av. Gönenç GÜRKAYNAK,
Av. Ceren ÖZKANLI ve Ayşe GÜNER
Çitlenbik Sok. No:12 Yıldız Mah. Beşiktaş/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Compagnie Generale de Geophysique Veritas tarafından Fugro Group'un tüm jeofizik bölümünün devralınması ve Compagnie Generale de Geophysique Veritas ile Fugro Group arasında ortak girişim kurulması işlemlerine izin verilmesi talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına en son 07.12.2012 tarih ve 10332 sayılı ile giren bildirim üzerine düzenlenen 18.12.2012 tarih ve 2012-2-170/Öİ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, Compagnie Generale de Geophysique Veritas şirketinin Fugro N.V.'nin tüm jeofizik Bölümünü devralması ve üzerinde tek kontrol sağlaması işleminin 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ (2010/4 sayılı Tebliğ)'in 5. maddesinin 1b) fıkrası uyarınca devralma işlemi olduğu; devralma işleminin önşartı olarak sunulan ve bu işlemle eşzamanlı olarak gerçekleştirilecek olan Compagnie Generale de Geophysique Veritas ve Fugro N.V. arasında Seabed JV adında bir ortak girişim kurulması işleminin aynı Tebliğ kapsamında bir ortak girişim işlemi olduğu, işleme izin verilmesinde herhangi bir sakınca olmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Taraflar

G.1.1. Compagnie Generale de Geophysique Veritas (CGG VERITAS)

- (4) Dosya mevcudu bilgilere göre CGG VERITAS, dünya çapında petrol sahası hizmetleri endüstrisinde sismik veri toplama ve ağırlıklı olarak petrol ve gaz arama ile üretim endüstrisindeki müşterilerine veri işleme hizmeti sunan Fransa merkezli, hisseleri çeşitli borsalarda işlem gören, halka açık bir şirkettir. Şirket aynı zamanda iştiraki Sercel ile dünya çapında sismik veri toplama ekipmanları üreticisidir. Şirket hiçbir kişi ya da kuruluş tarafından kontrol edilmemektedir. Şirketin Türkiye'de herhangi bir iştiraki bulunmamaktadır.
- (5) Şirket Türkiye'de elde ettiği ciroyu, Türkiye'de sismik veri araştırma faaliyetlerini yürüten ana kuruluş olan Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'na (TPAO) yüklenici sıfatı ile yürüttüğü işler ile elde etmiştir.

G.1.2. Fugro N.V. (FUGRO)

- (6) FUGRO esasen yerin yüzeyi ve alt yüzeyine ilişkin veri toplanması ve yorumlanması hizmetleri ile kara ve denizde altyapı gelişimi konusunda görüş ve hizmet veren bir şirkettir. FUGRO'nun hisseleri çeşitli borsalarda işlem görmektedir. FUGRO hiçbir kişi ya da kuruluş tarafından kontrol edilmemektedir.
- (7) FUGRO'nun Türkiye'de, 2011 yılında satın alınmış ve jeoteknik danışmanlık hizmeti veren (deprem mühendisliği), yapı endüstrisi, devlet ve endüstriyel müşteriler için geniş altyapı projelerinde rol alan (tünel tasarımı, hidrojeolojik işler), Fugro Sial Yerbilimleri Müşavirlik ve Mühendislik Ltd. Şti. (FUGRO SIAL) unvanlı bir iştiraki bulunmaktadır. Dosya mevcudunda, FUGRO SIAL'ın Türkiye'de etkilenen pazarlarda faaliyet göstermediği ve devralma/ortak girişim işlemlerinin de bir parçası olmadığı ifade edilmektedir.

G.1.3. FUGRO'nun Jeofizik Birimi

- (8) FUGRO'nun Jeofizik Birimi'nin faaliyetleri, arama ve jeoloji hizmetleri, yüksek teknoloji rezervuar karakterizasyonu, denizden sismik veri toplama, bu verinin işlenmesi ve yönetimi ile ekipman üretimi olarak De Regt Marine kablolarının ve göbeklerin üretimi ile tasarımı faaliyetlerinden oluşmaktadır.

G.2. Bildirime Konu İşlemler

- (9) Bildirim konusu, devralma ve bir ortak girişim kurulması olmak üzere iki işlemten oluşmaktadır. Bildirim formunda ortak girişimin kurulması işlemi devralma işleminin tamamlanmasının önşartı olarak ifade edilmiştir. 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin 4. fıkrasında şartla bağlanan işlemlerin yakın ilişkili işlemler olarak kabul edileceği ve tek bir işlem olarak kabul edileceği belirtilmektedir. Bu bağlamda bildirim konusu her ne kadar iki işlemi içerirse de tek bir işlem olarak kabul edilmiş, bununla birlikte her iki işlem ayrı ayrı değerlendirilmiştir.

G.2.1. Ortak Girişim Kurulması İşlemi

- (10) Bu işlem kapsamında CGG VERITAS ile FUGRO arasında Seabed JV (SEABED) unvanlı bir ortak girişim kurulacaktır. SEABED, 15 metreden 3000 metre derinliğe kadar deniz dibinden ve deniz dibi yakınından jeofizik verilerin toplanması (SWOBS), işlenmesi, analiz edilmesi ve yorumlanması; sismik, deniz elektromanyetik (EM), yer çekimi ve diğer jeofizik verilerin toplanması için deniz dibi kabloları, düğümler (nodes), kalıcı rezerv izleme ve yakın deniz dibi veri alma metodlarının sağlanması faaliyetlerinde bulunacaktır. SEABED'de FUGRO %(.....), CGG VERITAS ise %(.....) oranında hisseye sahip olacaktır.

G.2.2. Devralma İşlemi

- (11) Diğer işlem ise CGG VERITAS'ın, FUGRO'nun tüm Jeofizik Bölümü'nü devralması ve üzerinde tek kontrol tesis etmesi işlemidir. Bu işlem kapsamında, Fugro Jeotakımı (denizde streamer ile sismik verilerin toplanmasında uzmanlaşmış birim), Fugro Sismik Görüntüleme (sismik verilerin işlenmesi hizmetinde uzmanlaşmış birim), Fugro Jeofizik ve Jeolojik Hizmetler (coğrafi arama hizmetlerinde uzmanlaşmış birim) ve De Regt (kabloların ve göbeklerin üretiminde uzmanlaşmış birim) CGG VERITAS'ın kontrolü altına girecektir. Fugro'nun Çoklu-Müşterili Kütüphanesi ve SWOBS işi bu devralma işleminin konusu dışındadır.

G.3. Sektör/Pazar Hakkında Bilgi

- (12) Bildirim konusu işlemlere ilişkin sektör en genel şekliyle sismik hizmetler sektörü/pazarı olarak özetlenebilir. Sismik hizmetler sektörü, sismik verilerin toplanması, işlenmesi, sismik veri toplama ekipmanlarının üretimi ve rezervuar karakterleme hizmetleri de dahil

12-68/1679-615

olmak üzere veri toplama ve veri işleme hizmetlerine ilişkin ek hizmetlerin sağlanması faaliyetleri olarak ifade edilmektedir.

- (13) Sismik hizmetler sektörü, petrol ve gaz fiyatlarındaki dalgalanmalara, belirlenmiş ve tahmin edilen petrol ve gaz rezervlerinin seviyesine, küresel ekonomik duruma ve global düzeyde petrol ve gaz talebine oldukça duyarlı bir sektördür. Söz konusu etmenler, sismik hizmetler sektörünün müşterisi konumunda bulunan genelde alıcı gücü yüksek petrol ve gaz şirketlerinin yatırım kararlarını, dolayısıyla sismik hizmetlere olan talebi ciddi şekilde etkilemektedir.
- (14) Sismik veri toplama, yere ses dalgası verilerek, bu dalgaların yer yüzeyinden yansımalarıyla veri elde etme aşamasıdır. Karadan ya da denizden gerçekleştirilebilmektedir. Karadan veri toplama, enerjiyi dünyaya iletmek için enerji kaynağını, yansıyan enerjiyi ve işlenmemiş sismik veriyi kaydeden merkezi kayıt sistemi bileşenlerinden oluşmaktadır. Denizden veri toplama işlemi ise, deniz aracından sarkıtılan ve "streamer" adı verilen kablolar üzerindeki hidrofon taşıyan alıcıların, suya ateş eden hava silahlarından yansıyan ses dalgaları tarafından üretilen basıncı toplaması suretiyle elde edilmektedir. Toplanan veri 2 boyutlu (2D), 3 boyutlu (3D) ya da 4 boyutlu (4D) olabilmektedir.
- (15) Dosya mevcudunda, sismik veri toplama işinin kişiye özel (sözleşmesel ya da münhasır olarak) veya spekülâtif (çoklu müşteri kütüphanesi) bazlı yapılabildiği belirtilmektedir. Kişiye özel veri toplama, bir petrol/gaz şirketinin, ihale ile sismik hizmetler sektöründe faaliyet gösteren bir şirketten hizmet almasından oluşmaktadır. Elde edilen veriler sadece bu petrol/gaz şirketinin kullanımını içindir. Spekülâtif bazlı veri toplama ise sismik hizmetler sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin kendi inisiyatifleri ve finansal kaynaklarıyla yürüttüğü veri toplama işleri olup, bu veriler lisanslar aracılığıyla birden fazla petrol/gaz şirketinin kullanımına sunulmaktadır.
- (16) Sismik veri işleme, veri toplama aşamasında kaydedilen işlenmemiş sismik verinin sinyal işleme algoritmaları ve sinyal işleme yazılımları ile işlenerek müşterinin anlayabileceği ve kullanabileceği bir formata dönüştürülmesi aşamasıdır. Bildirim formunda genelde tek bir veri işleme merkezinin farklı türdeki verileri (kara, deniz, 2D, 3D, 4D) işleme kapasitesine sahip olduğu belirtilmektedir. Veri işleme, hem yazılım, hem de bu yazılımın müşteri kullanımı için bakımı hizmetinin sağlanmasını da içerebilmektedir.
- (17) Sismik hizmetler sektörünün bir diğer önemli bileşeni sismik verilerin toplanmasını sağlayan sismik veri toplama ekipmanlarıdır. Örneğin, denizden veri toplamada kullanılan streamer kabloları bir veri toplama ekipmanıdır. Sismik hizmetler sektöründe veri toplama ve işleme faaliyetlerinin yanı sıra sismik ekipman üretiminde bulunan şirketler olduğu gibi, veri toplama ve işleme faaliyetiyle iştigal etmeyen salt ekipman üreticisi şirketler de bulunmaktadır.
- (18) Dosya mevcudu bilgilerinde, veri toplama ve işleme faaliyetlerinin ikincil faaliyetleri şeklinde ifade edilen ek hizmetlerin, rezervuar karakterizasyonunu, arama danışmanlık ve veri yönetim hizmetlerini kapsadığı belirtilmektedir. Bu hizmetler petrol ve gaz şirketlerinin arama ve üretim faaliyetlerini arttırmaya yönelik hizmetlerdir. Rezervuar karakterizasyonu; rezervuar karakterinin analiz edilmesi, rezervuarın belirlenmesi, değerlemesinin yapılması ve rezervuardan petrol ve gaz çıkarımının maksimize edilmesine yönelik danışmanlık ve teknoloji hizmetlerinden oluşmaktadır. Arama danışmanlık hizmeti, petrol arama ve geliştirmenin daha çok jeofizik, mühendislik ve ekonomik unsurlarına yönelik olup, jeolojik sismik veri analizi ve yorumlanması, kutu loglarının, çekirdeğin ve kesitlerin analizi, jeokimya, elektromanyetik ve yerçekimi gibi yeryüzü analizi, tesislerin planlanması ve kuyuların belirlenmesi gibi süreçleri içermektedir. Veri yönetimi hizmetleri ise verinin saklanması, kataloglanması, kopyalanması gibi hizmetleri kapsamaktadır.

G.4. Türkiye’de Sismik Hizmetler Sektörü

- (19) Türkiye’de karadan ve denizden petrol ve gaz arama projeleri, Türkiye’nin tek ulusal petrol şirketi olan TPAO tarafından veya Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (PİGM)’nden izin almakla yükümlü özel şirketler tarafından yürütülmektedir. Müsaade, arama veya işletme ruhsatnamelerinin tümü 6326 sayılı Petrol Kanunu’nun 3/35 maddesine göre, Kanun’u uygulamakla görevlendirilen kuruluş olan PİGM’den alınmaktadır. Arama ruhsatını devlet adına alma hakkı ise TPAO’nundur. Bir sismik veri toplama ihtiyacı doğduğunda ise, TPAO tarafından ya da özel şirketler tarafından ihale açılmakta ve ihaleyi kazanan sismik hizmetler sağlayan firma ile anlaşılmaktadır. Taraflarca, Türkiye’de sismik veri toplama hizmeti veren ve/veya sismik ekipman üreten yerel bir teşebbüsün bulunmadığı ifade edilmektedir.

G.5. Etkilenen Pazarlar

- (20) Bildirim konusu devralma ve ortak girişim işlemleri kapsamında, tarafların Türkiye’deki ve dünyadaki faaliyetleri, etkilenen pazar açısından değerlendirildiğinde;

- FUGRO Jeofizik Bölümü’nün dünyadaki sismik deniz verilerinin toplanması faaliyetinin, CGG VERITAS’ın aynı alanda Türkiye’deki ve dünyadaki faaliyetleri ile kesiştiği,
- FUGRO Jeofizik Bölümü’nün Türkiye ve dünyadaki sismik verilerin işlenmesi faaliyetinin, CGG VERITAS’ın aynı alanda Türkiye ve dünyadaki faaliyetleri ile kesiştiği,
- Sismik veri ekipmanı üretimi bakımından tarafların faaliyetleri arasında yatay bir çakışma bulunmamakla beraber, sismik veri toplama ve sismik veri ekipmanı tedariki arasında dikey bir ilişki bulunduğu,
- Ek hizmetler bakımından ise tarafların her ikisinin de bu alanda Türkiye’de faaliyetleri bulunmadığı,
- Tarafların her ikisinin de SWOBS faaliyetlerini ortak girişime devrettiği

anlaşmıştır.

- (21) Tarafların faaliyetleri arasındaki yatay ve dikey çakışmalar değerlendirildiğinde, bildirim konusu dosya bakımından etkilenen pazarlar; sismik deniz verilerinin toplanması, sismik veri işleme ile sismik veri ekipmanı üretimi ve satışı pazarları olarak belirlenmiştir. Yapılacak değerlendirmeyi etkilememesi nedeniyle, pazarlar daha alt segmentlere ayrılmamıştır.

- (22) Ortak girişimin ise SWOBS faaliyetine yönelik olarak kurulduğu anlaşılmaktadır. Dosya mevcudunda SWOBS faaliyetini diğer sismik veri toplama faaliyetlerinden ayıran hususlar; bu faaliyetin bölgesel olarak çevre faktörlerine ve lojistik zorluklara daha duyarlı olduğu, bu nedenle daha ileri teknoloji ve özel metotlar gerektirdiği, SWOBS faaliyetleri için kullanılan deniz araçlarının deniz sismik verilerinin toplanması için kullanılan araçlardan farklılaştığı ve çok daha küçük oldukları, bu araçların kabloları çekemediği, daha çok deniz zeminindeki kabloların ve düğümlerin yerleştirilmesine yönelik yapılandırıldığı, SWOBS faaliyetinin suyun dibindeki alıcı istasyonundan sismik veri kaydetmeyi bünyesinde barındırdığı, kullanılan kabloların da çok daha yüksek deniz derinlikleri için dizayn edildiği, SWOBS faaliyeti ile normal veri toplama faaliyetinden daha kaliteli veri elde edildiği, SWOBS’un daha pahalı bir hizmet olduğu ve müşterilerin SWOBS ve diğer denizden veri toplama hizmetlerini ayrı ayrı satın aldığı şeklinde belirtilmiştir. Bu çerçevede SWOBS pazarı ayrı bir pazar olarak ele alınmıştır.

G.6. İlgili Coğrafi Pazar

- (23) Bildirim konusu işlem bakımından rekabetin ulusal düzeyden ziyade global düzeyde gerçekleşmesi, hizmet alımının global şirketlerin katılımı ile gerçekleşen ihaleler aracılığıyla olması, sismik hizmetler sektöründe yer alan şirketlerin faaliyetlerini bir bölgeden başka bir bölgeye taşınabilir deniz araçları, kaynak ve ekipmanlar aracılığıyla yürütmesi gibi etmenler göz önünde bulundurularak, ilgili coğrafi pazar Türkiye ve Dünya olmak üzere her iki açıdan da ele alınmıştır.

G.7. Değerlendirme

- (24) Bildirim konusu işlemlerden CGG VERITAS'ın FUGRO'nun Jeofizik Bölümü'nü devralması ve üzerinde tek kontrol kurması işlemi, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi kapsamında bir devralma işlemidir. Öte yandan aynı Tebliğ'in 5. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, bir ortak girişimin aynı Tebliğ kapsamında birleşme ve devralma sayılabilmesi için ortak kontrol altında bir teşebbüsün bulunması ve ortak girişimin bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkması şeklinde iki unsurun birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir. Buna göre, CGG VERITAS ve FUGRO'nun SEABED unvanlı bir ortak girişim kurması işleminin anılan unsurları taşıyıp taşımadığı bakımından incelemesi yapıldığında, FUGRO ve CGG VERITAS'ın anılan şirket üzerinde ortak kontrole sahip olduğu ve ortak girişimin taraflarından bağımsız bir iktisadi varlık olarak faaliyetlerini sürdürebileceği anlaşılmıştır. Bu çerçevede, SEABED'in kurulması işleminin, 2010/4 sayılı Tebliğ kapsamında bir ortak girişim işlemi olduğu kanaatine varılmıştır.
- (25) Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden, taraflarının Türkiye ve dünya cirolarının 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesindeki ciro eşiklerini aştığı ve etkilenen pazarların bulunduğu anlaşılan işlem, Rekabet Kurulundan izin alınması gereken bir devralma işlemi niteliğindedir.
- (26) Bildirim konusu işlem bakımından, ilgili coğrafi pazar olarak öncelikle global düzeyde daha sonra Türkiye özelinde değerlendirme yapılmıştır. Bu çerçevede dosya mevcudunda yer aldığı üzere, sismik hizmetler sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin deniz verilerinin toplanması pazarında 2011 yılına ilişkin gelir bazında elde edilen global pazar payları incelenmiştir. Buna göre, bildirim konusu işlem öncesinde deniz verilerinin toplanması pazarında, Western Geco şirketinin %(.....) global pazar payıyla ilk sırada yer aldığı, FUGRO'nun Jeofizik Bölümü'nü devralmasıyla birlikte CGG VERITAS'ın anılan pazarda %(.....) pazar payıyla ilk sıraya yükseleceği, ancak pazarın yaklaşık yarısının hala Western Geco, PGS ve TGS şirketlerinin elinde olduğu, dolayısıyla, söz konusu durumun, global pazardaki rekabet düzeyini önemli oranda etkilemeyeceği anlaşılmıştır.
- (27) Aynı pazara ilişkin olarak Türkiye açısından ise, son 3 yıldaki büyüklüklerine ve bu alanda Türkiye'de faaliyet gösteren şirketlerin pazar paylarına bakıldığında; CGG VERITAS'ın 2009 ve 2010 yıllarında pazarın tamamına, 2011 yılında ise %(.....) pazar payına sahip olduğu, ancak bu durumun anılan pazara ilişkin projelerin sadece TPAO tarafından açılan ihaleler ile gerçekleştirilmesi ile ilgili olduğu, bu süre içerisinde sadece CGG VERITAS ve Rus rakibi Sevmorneftegeofizika (SMNG) şirketinin TPAO için çalıştığı, bu nedenle söz konusu durumun özellikle pazarın ihaleler ile belirlenen yapısından kaynaklandığı anlaşılmıştır. Dolayısıyla, ihalelerin yenilenmesi ya da yeni ihalelerin açılması ile söz konusu pazar paylarında ani değişikliklerin gözlenmesi mümkündür. Öte yandan Türkiye açısından anılan pazarın, sadece ulusal petrol şirketi TPAO'nun kayda değer bir müşteri konumunda bulunduğu, yerel firmaların hizmet vermediği ve global pazar ile karşılaştırıldığında küçük olarak nitelendirilebilecek bir pazar olduğu görülmektedir. Bu bakımdan, CGG VERITAS'ın anılan pazardaki paylarının bu düzeyde olmasının pazarın yapısından kaynaklı ve değişmesinin mümkün olduğu; FUGRO'nun ve/veya Jeofizik Bölümü'nün Türkiye'de herhangi bir faaliyetinin bulunmadığı; bu nedenle devralma işleminin, pazar yapısında mevcut durumdan farklı herhangi bir değişikliğe, dolayısıyla rekabetçi bir endişeye yol açmayacağı kanaatine varılmıştır. Ayrıca, TPAO son dönemde

kendi deniz aracını satın alarak bu alana girmeye karar vermiş, MTA da İstanbul Gemi Tersanesi ile Türkiye’de 4x8 km’lik streamer’ı olan bir sismik deniz aracı inşa edilmesi konusunda anlaşmış olup, söz konusu gelişmeler ileriki dönemde söz konusu pazara olacak yerel yeni girişlere de işaret etmektedir.

- (28) Dosya mevcudundan; etkilenen pazarlardan bir diğeri olan sismik veri ekipmanı pazarına ilişkin olarak, işlem taraflarının bu pazardaki faaliyetleri arasında ürün çeşidi seviyesinde dünya çapında bir örtüşmenin bulunmadığı, CGG VERITAS’ın bu alandaki üretiminin karadan ve denizden sismik veri toplanmasına yönelik jeofizik ekipmanı ürün yelpazesini içerdiği, FUGRO’nun Jeofizik Bölümü’nün ise CGG VERITAS tarafından üretilmeyen ve yalnız Hollanda’da satışa sunulan kabloları ürettiği, tarafların ürünlerinin birbirleri ile ikame edilebilir olmadığı, bununla birlikte, sismik verilerin toplanması ile sismik veri ekipmanı arasındaki dikey ilişkiden dolayı anılan pazarın incelendiği görülmektedir.
- (29) Dosya mevcudu verilere göre, CGG VERITAS’ın dünya çapında sismik deniz ekipmanı pazarındaki payı %(.....)’dur. Ayrıca, Türkiye’de küçük ölçekte bir pazar olan sismik veri toplama ekipmanı pazarındaki 2011 yılı pazar paylarına bakıldığında ise gerek dünya çapındaki %(.....)’luk, gerekse Türkiye’deki %(.....)’luk pazar payı ile CGG VERITAS’ın önemli bir sismik ekipmanı sağlayıcısı olduğu, bununla birlikte, FUGRO ve/veya FUGRO’nun Jeofizik Bölümü’nün Türkiye’de bu alanda herhangi bir cirosunun bulunmamasının, devralma işleminin Türkiye’de yatay ekseninde pazar yapısında bir değişikliğe yol açmayacağı ve FUGRO’nun anılan pazardaki global pazar payının sadece %(.....) düzeyinde gerçekleştiği anlaşılmıştır.
- (30) Öte yandan anılan devralma işleminin sismik veri toplama ve sismik veri ekipmanı arasındaki ilişkiden kaynaklanan dikey etkilerinin ise gerek Türkiye pazarında gerekse global pazarda rakiplerin pazardan dışlanması sonucunu doğuracak düzey ve nitelikte olmayacağı beklenmektedir. Öncelikle, global açıdan bakıldığında, CGG VERITAS’ın başlıca rakipleri olan Western Geco ve PGS gibi şirketlerin ekipmanlarını ya kendi kaynaklarından ya da üçüncü bir yüklenici taraftan sağladığı, bu nedenle işlemten etkilenmeyeceği ifade edilmektedir. Ayrıca, sektörde sadece sismik veri toplama ekipmanı üreticisi olarak hizmet veren başka şirketlerin de alternatif sismik veri toplama ekipmanı kaynağı olarak yer aldığı, pazara girmek isteyen teşebbüsler açısından ikinci el ekipman satın alma opsiyonun da bulunduğu belirtilmektedir.
- (31) Devralma işlemi kapsamında etkilenen pazarlardan sonucusu olan sismik veri işleme pazarına ilişkin dünya çapında ve Türkiye bazında 2011 yılı pazar payları incelendiğinde; işlem sonucunda tarafların dünya çapında %(.....)’lik bir pazar payına ulaşacağı, bununla birlikte tarafların Türkiye’deki pazar paylarının %(.....)’in de altında olduğunun tahmin edildiği, 2009 ve 2010 yıllarında bu pazarda işlem taraflarının her ikisinin de Türkiye’de herhangi bir pazar payı elde etmediği ve Türkiye sismik veri işleme pazarına Koktan Seismic Consulting Ltd., Absolute Imaging ve Beron Petroleum Services şirketlerinin girdiği, kendi veri işleme merkezi olan TPAO’nun da yeni bir giriş yapmayı planladığı anlaşılmıştır. Bütün bu bilgiler çerçevesinde, anılan işlem sonunda, Türkiye sismik veri işleme pazarı bakımından herhangi bir rekabetçi endişenin söz konusu olmadığı kanaatine varılmıştır.
- (32) Bildirim konusu işlemlerden CGG VERITAS ve FUGRO arasında kurulan SEABED unvanlı ortak girişimin tarafları arasında ya da taraflarla ortak girişim arasında rekabeti sınırlayıcı amaç veya etkinin bulunup bulunmadığı 2010/4 sayılı Tebliğ’in 13(3) maddesi hükümleri kapsamında değerlendirilmiştir.
- (33) Ana şirketlerin hiçbirinin ortak girişimin faaliyette bulunacağı pazarda veya bu pazarın alt veya üst pazarında faaliyet göstermediği veya sadece bir ana şirketin ortak girişimin faaliyette bulunacağı pazarda veya bu pazarın alt veya üst pazarında faaliyet gösterdiği

12-68/1679-615

durumlarda, ortak girişimin rekabeti sınırlayıcı bir amaç ve etkisinin bulunmaması koşulunun sağlanmış olduğu kabul edilmektedir.

- (34) CGG VERITAS'ın ve FUGRO'nun tüm SWOBS işlerini SEABED bünyesinde toplaması sonucu, işlem taraflarının SWOBS alanında herhangi bir faaliyeti kalmayacaktır. Bildirimde, taraflardan FUGRO'nun bu işlem neticesinde yatay ve dikey pazarlarda SEABED'in faaliyetleri ile ilgili kayda değer herhangi bir faaliyetinin kalmayacağı, SWOBS faaliyetlerinin ayrı bir pazar olarak ele alınması durumunda, CGG VERITAS ile SEABED arasındaki ilişkinin de dikey ekseninde ekipman faaliyetleri ile sınırlı olacağı, zira CGG VERITAS'ın SWOBS ekipmanı ürettiği ifade edilmektedir. Bununla birlikte anılan dikey ilişkinin, pazarda yer alan diğer SWOBS ekipman üreticileri ve kişiye özel teknoloji SWOBS rakipleri nedeniyle pazar kapama etkisi yaratmayacağı, SWOBS ekipman pazarının toplam ekipman pazarının %5-10'unu oluşturması nedeniyle ekipman üreticileri üzerinde de bir etki yaratmayacağı belirtilmektedir. Alt pazara ilişkin olarak ise, SWOBS veri işleme faaliyetinin, toplam veri işleme pazarının %2'den de az bir parçasını oluşturması nedeniyle bu pazarda da, bir pazar kapama etkisinin mümkün olmadığı anlaşılmaktadır. Tüm bu değerlendirmeler global perspektiften olup, Türkiye açısından ortak girişim işlemi değerlendirildiğinde ise, tarafların hiçbirinin Türkiye'de SWOBS faaliyetinin bulunmaması ve ortak girişimin de henüz kurulmamış olması sebebiyle, mevcut durumda rekabeti sınırlayıcı bir amaç veya etkinin olduğundan söz etmek mümkün gözükmemektedir.

H. SONUÇ

- (35) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı "Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hâkim durum yaratılmasının veya mevcut hâkim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.